

Branko Pavlović, *predsednik Udruženja aktuara Srbije*

■ **Grupa iskusnih aktuara, koji su se u velikim revizorskim kućama bavili primenom režima Solventnost II i standarda IFRS 17, okupljeni u britansku organizaciju 3Blocs, pre mesec dana je objavila pregled sličnosti i razlika dva režima, koji će poslužiti kao osnova za ovu kolumnu**

Kao što je poznato, režim Solventnost II je stupio na snagu u Evropskoj uniji 1.1.2016. godine, dok je početak primene Međunarodnog standarda finansijskog izveštavanja broj 17 o ugovorima o osiguranju pre nekoliko meseci odložen na 1.1.2022. godine. Evropski osiguravači su uložili velike napore u implementaciji Solventnosti II, a zatim imaju šest godina za pripremu za primenu IFRS 17. S obzirom da je potrebno uložiti slične resurse za oba režima, posle desetak godina implementacije Solventnosti II, implementacija IFRS 17 u roku od šest godina izgleda izvodljivo.

U Srbiji je situacija u vezi redosleda primene ovih standarda neizvesna. Po Strategiji za implementaciju Solventnosti II u Republici Srbiji Narodne banke Srbije, predviđeno je da se prve dve faze implementacije Solventnosti II (analiza usklađenosti i procena efekata) završe sredinom 2021. godine, dok će puna primena Solventnost II biti uvedena sa ulaskom Srbije u Evropsku uniju. IFRS 17 bi trebalo da se implementira u Srbiji kad i u svetu, ali je neophodan preduslov da Ministarstvo za finansije usvoji zvanični prevod ovog

IFRS 17 pre ili posle Solventnosti II u Srbiji?

standarda. Pošto je datum ulaska Srbije u EU neizvestan, a takođe se ne zna ni kada će Ministarstvo usvojiti prevod IFRS 17, sve su opcije otvorene, čak i najnepovoljnija po resurse osiguravača, da se obe implementacije dese praktično istovremeno.

U prethodnom periodu je dosta pisano o Solventnosti II i IFRS 17, pa će ova kolumna biti posvećena samo međusobnom poređenju. Grupa iskusnih aktuara, koji su se u velikim revizorskim kućama bavili primenom režima Solventnost II i standarda IFRS 17, okupljeni u britansku organizaciju 3Blocs, pre mesec dana je objavila pregled sličnosti i razlika dva režima, koji će poslužiti kao osnova za ovu kolumnu.

Pre prelaska na detalje, generalno govoreći, IFRS 17 je standard finansijskog izveštavanja, koji se odnosi na sve ugovore koji ispunjavaju definiciju ugovora o osiguranju, što zavisi od stepena značajnosti prenetog rizika osiguranja. Solventnost II je regulatorni režim, koji se odnosi na celokupno poslovanje društva za osiguranje. Oba režima su zasnovana na principima, umesto na strogim pravilima.

Cilj SII je kapitalna adekvatnost i upravljanje rizicima, dok se IFRS 17 uvodi s ciljem da se poveća transparentnost i uporedivost finansijskih izveštaja.

Fokus SII je bilans stanja i zahtevi za adekvatnost kapitala, dok je u fokusu IFRS 17 priznavanje, merenje, prezentacija i obelodanjivanje obaveza osiguravača.

Delokrug SII su svi ugovori koje zaključuju osiguravači, dok se IFRS 17 bavi samo ugovorima o osiguranju i ugovorima koji imaju osobinu diskrecionog učešća.

Geografska zastupljenost SII je Evropska unija, Island, Lihtenštajn i Norveška, dok IFRS 17 treba da se primenjuje u više od 90 zemalja sveta koje potpuno primenjuju međunarodne računovodstvene standarde.

Akvizionici troškovi se u SII priznaju odmah, dok ih IFRS 17 raspoređuje na ceo period trajanja ugovora o osiguranju.

Troškovi uprave su uključeni u modele tokova gotovine u SII, dok neće biti dozvoljeni kod IFRS 17.

Diskontovanje pri proceni obaveza se zahteva u oba režima.

Diskontnu stopu u SII propisuje EIOPA za svaku pojedinačnu valutu, dok u IFRS 17 važi princip da je to bezrizična stopa uvećana za dodatak za nelikvidnost.

Priznavanje profita u bilansu uspeha SII se vrši odmah po zaključenju ugovora,

dok se u bilansima po IFRS 17 postepeno priznaje tokom trajanja ugovora o osiguranju na bazi margine za ugovorenu uslugu.

Priznavanje gubitka se u oba režima vrši odmah po zaključenju ugovora.

Metod procene očekivanih tokova gotovine za oba režima je najbolja procena.

Vrednovanje imovine i obaveza prema fer vrednosti je zahtev oba režima.

Grupisanje ugovora se u SII vrši na osnovu homogenih rizika, dok se u IFRS 17 ugovori grupišu na osnovu portfelja, profitabilnosti i perioda preuzetog rizika.

Dodatak za rizik se kod SII izračunava po metodi troškova kapitala i primenjuje se samo na obaveze osiguranja (neto osnova), dok IFRS 17 ne propisuje metod, ali zahteva primenu na obaveze osiguranja uključujući i obaveze koje će biti prenete u reosiguranje (bruto osnova).

Ugovori reosiguranja se u SII modeliraju isto kao i odgovarajući ugovori osiguranja, dok IFRS 17 zahteva njihovo nezavisno modeliranje.

Kratkoročni ugovori, koji traju najduže godinu dana, u SII se tretiraju isto kao i dugoročni, dok IFRS 17 dozvoljava njihov jednostavniji tretman.

Raščlanjavanje komponenti ugovora SII ne zahteva, dok IFRS 17 propisuje da se razdvoje komponente usluge, investicija i ugrađenih derivata.

Obelodanjivanje u SII je veoma obimno i fokusirano na pozicije solventnosti i upravljanja rizicima, dok su u IFRS 17 zahtevi precizniji i fokusirani na objašnjenje finansijskih pozicija i profita.

Visoki troškovi implementacije su karakteristični za oba režima.

Težište Solventnosti II i IFRS 17 je na sopstvenoj proceni i upravljanju rizicima sa kojima se suočavaju u poslovanju. U oba režima postoji odstupanje od strogih propisanih pravila i usvajanje šire regulative bazirane na principima i proceni rizika. Solventnost II će dovesti do konkurentnosti proizvoda, u pogledu njihove cene i osobina, koje nude osiguravači sa fokusom na poboljšani nivo zaštite osiguranika i ispunjenja zahteva solventnosti kapitala. IFRS 17, s druge strane, ima za cilj da primeni jedinstvene računovodstvene standarde za sve vrste ugovora o osiguranju, kao i da smanji jaz između pratećih standarda u osiguranju. IFRS 17 izveštavanje takođe će biti transparentnije zahvaljujući strogim zahtevima obelodanjivanja. ■

